

Recessie en de A&O-psycholoog

Joke Tacoma

Veel organisaties hebben het moeilijk. Overleven ze deze recessie? Kunnen ze het meest bekwame personeel houden? Hoe zorg je dat medewerkers gemotiveerd blijven? En wat kun je als A&O-psycholoog voor de organisatie doen?

Recessie

De recessie houdt aan. Ze begon in 2008 en hoewel we oplevingen hebben gehad in 2009 en 2010 is het in 2011 en 2012 weer raak. De consumenten houden de hand op de knip en de overheid bezuinigt. Dan blijft er voor het bedrijfsleven ook niet veel over.

Onzekerheid

Wat kun je als A&O-psycholoog doen? Onzekerheid vinden de meeste mensen vervelend. Ze kunnen geen plannen maken, want ze weten niet waar ze aan toe zijn. Het is dus zaak om helderheid te verschaffen. Praat met de directie, vraag naar hun plannen en hoe de organisatie ervoor staat. Accepteer dat veel onzeker is, maar geef ook aan dat duidelijkheid over beleid en plannen nu meer dan ooit noodzakelijk is.

Voorlichting

Misschien kan er een voorlichtingsbijeenkomst komen, met uitleg over waar de organisatie ten opzichte van de concurrenten staat en wat de plannen zijn om de recessie te boven te komen. Als de directie een voorlichtingsbijeenkomst als een te zwaar middel ziet, kan ze er ook voor kiezen om uitleg te geven op de interne website van de organisatie.

Plannen

De directie moet zichtbaar zijn, zeker als de medewerkers onzeker zijn. Door plannen te presenteren, aan te geven hoe die plannen uitgevoerd kunnen worden en door de vorderingen bij te houden, worden de medewerkers gemotiveerd om bij te dragen aan die plannen. Leidinggevenden maken een vertaalslag naar plannen voor de afdeling. Medewerkers kunnen aangeven hoe zij weer een bijdrage aan de afdelingsdoelstellingen leveren.

Luisteren

Voor leidinggevenden is het belangrijk om goed te luisteren naar de medewerkers. Twee weten meer dan één, dus een afdeling weet zeker meer dan een leidinggevende. Elk goed idee is welkom in deze tijd. Een A&O-psycholoog kan leidinggevenden leren beter te luisteren, bijvoorbeeld door steeds een samenvatting te geven van wat hij net van de medewerker heeft gehoord. En dan samen met de medewerker te kijken hoe zijn idee het beste geïmplementeerd kan worden.

Motivatie

Als de medewerker merkt dat er naar hem geluisterd wordt en dat zijn ideeën serieus genomen worden, is dat een krachtige motivator. Vooral bekwame medewerkers overzien de situatie en komen met goede voorstellen. Als ze zich geholpen voelen hun ideeën te verwezenlijken, zullen

ze niet snel overwegen naar een andere organisatie te gaan. Ze weten immers dat die er niet veel beter voor staat.

Lijm

Ook voor de directie is het belangrijk om open te staan voor verbeteringen. Een simpel idee kan de organisatie soms veel geld besparen en dat simpele idee komt meestal niet van de directie zelf. Dat komt van de werkvloer, daar zijn mensen die zien wat er in de praktijk gebeurt. Stimuleer hen om te vertellen wat er beter kan en help ze het idee te realiseren. Betrokkenheid van iedereen is de lijm die de organisatie bij elkaar houdt en ervoor kan zorgen dat processen meer gestroomlijnd verlopen. Los zand is in deze tijd fataal.

Bijdrage A&O-psycholoog

De A&O-psycholoog kan op verschillende niveaus bijdragen aan het versterken van de organisatie.

- Op directieniveau door te vragen hoe de organisatie ervoor staat en wat de plannen zijn om de recessie het hoofd te bieden. En door de directie uit te nodigen dit aan de medewerkers te vertellen.
- Op het niveau van leidinggevenden is het belangrijk dat ze goed (leren) luisteren en hun luistervaardigheden verder ontwikkelen. Misschien kan er een inhouse training gegeven worden?
- Op het niveau van medewerkers is het zaak om goed op te letten of de medewerkers gehoord worden. Voelen ze zich gerespecteerd? Gewaardeerd? Hebben ze ideeën voor verbetering van de organisatie? En kunnen ze daarmee terecht bij hun leidinggevende? Zo niet: praat met de leidinggevende en laat zien hoe belangrijk het juist in deze tijd (maar eigenlijk altijd) is om open te staan voor verbeteringen.

De A&O-psycholoog heeft dus een wezenlijke rol in het coherent maken van de organisatie, zodat de kans op het overleven van de recessie een stuk groter wordt.

Joke Tacoma is chemicus, psycholoog en eigenaar van [Tacoma Coaching](#).